

Експертний висновок
до законопроекту згідно зі статтею 27
Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування системи перевезень пасажирів автомобільним та міським електричним транспортом відповідно до стандартів Європейського Союзу», реєстр. № 5149 від 25.02.2021, внесений народними депутатами України Горенюком О. О., Разумковим Д. О., Павловським П. І. та іншими.

2. Завдання законопроекту

З метою реформування системи перевезень пасажирів автомобільним та міським електричним транспортом шляхом адаптації норм законодавства України до норм актів Європейського Союзу законопроектом передбачено, зокрема:

запровадження для організаторів перевезень автомобільним транспортом можливості обирати між двома моделями організації перевезень: громадськими та комерційними послугами з перевезення пасажирів;

надання організаторам перевезень автомобільним транспортом можливості для закупівлі громадських послуг з перевезення пасажирів відповідно до законодавства про публічні закупівлі;

визначення правових засад створення та діяльності уповноваженого підприємства – єдиного центру, відповідального за організацію надання транспортних послуг у межах відповідної території;

створення передумов для розширення джерел фінансування громадського транспорту;

чітке розмежування громадських та комерційних послуг з перевезення пасажирів;

здійснення організації та проведення конкурсів з визначення перевізників на комерційних маршрутах на електронних майданчиках онлайн;

удосконалення механізмів фінансового забезпечення права на пільговий проїзд як державної соціальної гарантії тощо.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація норм законопроекту може потребувати додаткових видатків державного та місцевих бюджетів у зв'язку з покладанням на органи влади додаткових повноважень, а також фінансування діяльності уповноваженого підприємства, відповідального за організацію надання транспортних послуг у межах відповідної території, за рахунок бюджетів.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000000A2FE2E00D1248B00](#)

Підписувач [Улюгін Денис Валерійович](#)

Дійсний з [10.11.2020 12:52:22](#) по [10.11.2022 12:52:22](#)

Міністерство фінансів України

06040-02-3/9033 від 19.03.2021

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Через відсутність відповідних фінансово-економічних розрахунків та обґрунтувань неможливо надати оцінку вартісної величини впливу положень законопроекту на бюджет.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття
Фінансово-економічних розрахунків до законопроекту не надано.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України та статтею 91 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету. До законопроекту таких розрахунків та пропозицій не надано.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

1. Передбачені законопроектом зміни до законів України «Про автомобільний транспорт» (стаття 6, нові статті 11-3, 37-1), «Про міський електричний транспорт» (стаття 4), «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» (статті 10, 19, 23), якими передбачається надання цільової державної підтримки з метою вирівнювання можливостей окремих територіальних громад щодо забезпечення надання державних соціальних гарантій у частині пільгових умов оплати послуг транспорту загального користування, а також затвердження Кабінетом Міністрів України методики встановлення фінансової спроможності місцевих бюджетів щодо забезпечення надання державних соціальних гарантій у частині пільгових умов оплати послуг транспорту загального користування та порядку визначення обсягів такої цільової державної підтримки, не підтримуються з огляду на таке.

Пільги у сфері транспортного обслуговування надаються безпосередньо споживачам послуг – пільговій категорії громадян, тому прив'язка надання державної цільової підтримки до спроможності місцевих бюджетів є нелогічною і порушує принцип справедливості і неупередженості, відповідно до якого бюджетна система України будується на засадах справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами (пункт 9 частини першої статті 7 Бюджетного кодексу України).

Що стосується спроможності місцевих бюджетів, то її вирівнювання здійснюється через існуючу систему бюджетного регулювання – горизонтальне вирівнювання податкоспроможності територій, яка спрямована на подолання фіскальних дисбалансів між громадами. При цьому вирівнювання здійснюється лише за податком на прибуток (для обласних бюджетів) та податком на доходи фізичних осіб (для обласних бюджетів та бюджетів територіальних громад) і залежить від рівня надходжень таких податків на одного жителя. Решта податків і платежів залишаються в повному розпорядженні місцевих органів влади.

Таким чином, нормами Бюджетного кодексу України забезпечено здійснення вирівнювання фінансової спроможності бюджетів територіальних громад.

Реалізація державних соціальних гарантій у частині пільгових умов оплати послуг транспорту загального користування має здійснюватися шляхом запровадження адресної компенсації.

2. В абзаці одинадцятому нової статті 36-1 «Автоматизована система диспетчерського управління автомобільним громадським транспортом» проекту змін до Закону України «Про автомобільний транспорт» потребують виключення слова «субвенцій з державного бюджету», оскільки надання субвенцій з державного бюджету на фінансування заходів щодо створення автоматизованої системи диспетчерського управління автомобільним громадським транспортом не передбачено Бюджетним кодексом України. Відповідно до частини другої статті 4 Бюджетного кодексу України бюджетна система України встановлюється виключно цим Кодексом. Якщо іншим нормативно-правовим актом бюджетні відносини визначаються інакше, ніж у цьому Кодексі, застосовуються відповідні норми вказаного Кодексу.

3. Реалізація положень законопроекту щодо запровадження органами місцевого самоврядування автоматизованої системи диспетчерського управління громадським транспортом на їхній території (нові стаття 36-1 Закону України «Про автомобільний транспорт», частина п'ята статті 8 Закону України «Про міський електричний транспорт», абзац п'ятий частини другої статті 6 Закону України «Про дорожній рух») може потребувати додаткових видатків з відповідних місцевих бюджетів.

Оскільки суб'єктом права законодавчої ініціативи не подано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) відповідно до частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та у зв'язку з відсутністю показників для обрахунку відповідних положень законопроекту, неможливо спрогнозувати обсяг додаткових видатків з місцевих бюджетів.

4. Законопроектом передбачено положення щодо діяльності уповноваженого підприємства – некомерційного підприємства, створеного компетентним організатором перевезень з метою організації замовлення громадських послуг

з перевезення пасажирів автомобільним транспортом, адміністрування фінансових ресурсів для їх оплати та виконання інших завдань.

Фінансове забезпечення діяльності вказаного підприємства пропонується здійснювати, зокрема, за рахунок відповідних бюджетів.

Запропоноване положення може мати вплив на показники бюджетів. Водночас фінансово-економічних розрахунків та обґрунтувань, а також пропозицій щодо збалансованості бюджетів не надано.

5. Згідно із законопроектом передбачається покладання на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері автомобільного транспорту, функції щодо забезпечення формування та ведення Єдиного державного реєстру автомобільних перевізників.

Реалізація вказаного положення законопроекту потребуватиме додаткових бюджетних коштів. Однак необхідних фінансово-економічних обґрунтувань та розрахунків таких витрат, а також пропозицій щодо джерел їх покриття до проекту не надано.

6. Законопроектом доповнюється Закон України «Про автомобільний транспорт» статтею 6-3, якою визначаються повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті, а також зазначається, що такий орган здійснює і інші повноваження, визначені законами та покладені на нього Президентом України. Зважаючи на норми чинного законодавства, в останньому абзаці пункту 2 нової статті 6-3 слова «Президентом України» слід замінити словами «Кабінетом Міністрів України».

7. Законопроектом передбачено, що на надання транспортних послуг, що становлять загальний економічний інтерес (громадських послуг з перевезення пасажирів), не поширюються норми Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Запропоноване не може бути підтримано, оскільки вказаний Закон встановлює правові засади проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання, здійснення контролю за допустимістю такої допомоги для конкуренції, забезпечення захисту та розвитку конкуренції, підвищення прозорості функціонування системи державної допомоги та дотримання міжнародних зобов'язань України у сфері державної допомоги.

Крім того, державна допомога суб'єктам господарювання – це підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

Ураховуючи зазначене, законопроект потребує доопрацювання та надання фінансово-економічних обґрунтувань та розрахунків.

**Перший заступник
Міністра фінансів України**

Денис УЛЮТІН